

Side indberettet, at man agter at sætte Havnearbejder i Værk, og det er maaske de Arbejder, der allerbedst kan sættes i Værk. Men naar man ser strengt paa Lovens Bestemmelse, falder Havnene ikke ind derunder, idet de er selvejende Institutioner, og Kommunerne kun yder Garanti for de Laan, Havnene optager. Det er mig ogsaa bekendt, at Københavns Havnebestyrelse i et Møde i Dag har vedtaget at sætte adskillige Arbejder i Værk, hvis man kunde opnaa lignende Lempelser som dem, der gives Kommunerne. Jeg vil anse en Udtalelse fra Ministeren om, at sligt er Meningen med Lovforslaget, for at være tilstrækkelig, ellers maa jeg forbeholde mig at stille Ændringsforslag i saa Henseende.

Dernæst vil jeg gerne rette en Henvendelse til Ministeren, som jeg vil anmode ham om at lade gaa videre til de andre Ministre, under hvem de paagældende Sager sorterer. Det er en bekendt Sag, at naar der skal sættes større Arbejder i Gang, er der en Del Forarbejder, der skal gøres. Der skal saaledes indhentes Approbation fra forskellige Autoriteter for at kunne bygge Sygehuse, Skoler, Ting- og Arresthuse o. s. v. Vi ved alle, at det er en meget langsom Gang; der kan gaa halve Aar, inden man faar f. Eks. Sundhedsstyrelsens Tilladelse. Jeg vil derfor anmode den højtærede Minister om at henvende sig til de andre Ministre om at sørge for, at saadanne Planer bliver approberet hurtigst muligt. Det kan jo ikke nytte, at vi er enige om at sætte Arbejder i Gang, naar Forarbejderne tager saa lang Tid.

Til Slut vil jeg gerne udtale min Paa-skønnelse af, at Ministeren i Vedtægten for den kommunale Laanekasse vil optage en Bestemmelse i Retning af det, som Købstadforeningen har henledt Opmærksomheden paa, at der skal tages Hensyn til, at de projekterede Arbejders Udførelse medfører en forholdsvis stor Udbetaling af Arbejds-løn, dels direkte og dels ved Anvendelse af danske Materialier.

Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til hurtig Fremme.

Sonne: Det er en given Ting, at Om-sorgen for Adgang til Arbejdsfortjeneste er og bliver det virksomste Middel mod Arbejds-løsheden og dens Følger. Ogsaa i dette Forhold gælder det, at Forebyggelse er den bedste Kur. Erkendelsen heraf er kommet stærkt og samstemmigt til Orde under Rigsdagens Behandling ikke blot af det Lovforslag, vi her beskæftiger os med,

men ogsaa af det dermed beslægtede Lovforslag om ekstraordinær Hjælp til arbejds-løse. Vi er nu naaet ind i en Fase af Verdenskrigen, hvor vor hjemlige Produktionsvirksomhed er stærkt hemmet af Af-skæring af Tilførsel af en stor Del af de Produktionsmidler, der ellers tjener til at holde vort hjemlige Arbejdsmaskineri i Gang. Det er denne fremtrædende Mangel paa Materialier, som er den iøjnefaldende Hovedaarsag til den om sig gribende Arbejds-løshed. Dertil kommer ogsaa de meget høje Priser paa de sparsomt for Haanden værende Produktionsmidler og yderligere den Omstændighed, at mangfoldige Budgetter, baade offentlige og private, i disse Tider skønnes stærkt belastede. Alt dette virker hemmende paa Udførelsen af Arbejde, hvortil maaske ogsaa bidrager, at det Niveau, hvortil Arbejds-lønningerne nu er naaet op, hist og her mulig frister til Udsættelse af Arbejder, som ellers i og for sig var gennemførlige. I stort Omfang tror jeg nu ikke, at den sidste Betragtning griber afgørende ind i Overvejelserne vedrørende Iværksættelse af Arbejde. En Betragtning af den Art er jo ret kortsynet og i hvert Fald ikke samfundsmæssig, saa vist som den Besparelse, der ved Udsættelse af Arbejdet kan finde Sted i Arbejdsudgifter, der er produktive, maa forudsættes at gaa tabt ved de Tilskud, der da maa finde Sted i Anledning af Arbejds-løsheden, og Tilskud, som er uproduktive, hvorfor det baade nationaløkonomisk og socialt set erkendes fra alle Sider, at det er fordelagtigere at søge Arbejds-løsheden besværet ved Iværksættelse af Arbejder. Det er jo altsaa her paa Rigsdagen fra alle Sider erkendt, at et Samfund som vort bør i videste Omfang aabne Adgang til Tilfredsstillelse af Arbejdstrængen, og ogsaa indenfor de arbejds-løses Rækker vil der jo være mange, der ræsonnerer som saa, at det kan være meget godt med Adgangen til at faa Arbejds-løsheds-hjælp fra Arbejds-løsheds-kasserne, men de foretrækker paa sædvanlig Maade at klare sig selv ved det Arbejde, de er vante til, fordi de er kede af at gaa ledige, erkendende, at Lediggang virker nedbrydende baade aandeligt og legemligt, og foretrækker den vante Arbejdstræning som det bedste Middel til at holde sig sund baade paa Legeme og paa Sjæl. En saadan Tankegang er kun et Udtryk for Sundhed, og det er i sin gode Orden, at Samfundet rækker sig saa langt som muligt for at tilfredsstille Arbejdstrængen. Dette